

HANDLÄGGARE/ENHET
Arbetslivsenheten
Claes-Mikael Jonsson

DATUM
2016-06-13

DIARIENUMMER
20160151

ERT DATUM
[F 11 Datum]

ER REFERENS
Ju2016/01882/L2

Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

LOs yttrande över utredningen EU:s reviderade insolvensförordning m.m. , SOU 2016:17

LO har beretts tillfälle att yttra sig över ovan angiven utredning om vilka ändringar som bör göras med anledning av EU:s reviderade insolvensförordning. LO har tagit del av utredningen och inkommer härmed med följande yttrande.

Sammanfattning av LOs ställningstagande

LO ställer sig huvudsakligen positiv till förslaget.

LO anser att vad som anses vara tillfälligt bedriven verksamhet måste definieras.

LO anser att det måste klargöras varför misstanketiden bestämts till tre månader.

LO uppmärksammar utredningen på missbruk av möjligheten att bedriva verksamhet i Sverige genom filial. LO begär därför att det utreds hur ett sådant missbruk ska hanteras.

LO menar att kravet på att en utländsk näringsidkare ska ha en i Sverige bosatt föreståndare måste återinföras.

LO delar utredningens uppfattning att registerhanteringen kan skötas av nu ansvariga att registreringsmyndigheten på samma sätt som idag ska underrättas av den beslutsfattande domstolen eller myndigheten.

LO delar även utredningens uppfattning om vilka uppgifter som ska föras in i registren och när de ska gallras.

LO anser att ytterligare utredning behövs vid ett införande av ett skuldsaneringsregister vad gäller arbetstagares eller arbets sökandes integritet i förhållande till vilka registrerade uppgifter som en arbetsgivare har rätt att ta del av.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

LO delar utredningens uppfattning att en begäran om utseende av en samordnare ska handläggas inom ramen för det insolvensärende som pågår vid domstol.

Utredningens förslag

Domstols behörighet

Den reviderade insolvensförordningen skiljer på huvudinsolvensförfaranden och territoriellt begränsade förfaranden. Domstolarna i den medlemsstat inom vars territorium platsen för gäldenärens huvudsakliga intressen finns är behöriga att inleda ett huvudinsolvensförfarande.

I den reviderade insolvensförordningen har definitionerna av begreppet platsen för gäldenärens huvudsakliga intressen och av begreppet driftställe förstärkts och klargjorts. Med platsen för de huvudsakliga intressena avses den plats där gäldenären vanligtvis förvaltar sina intressen på ett sätt som kan fastställas för tredje man. Är gäldenären ett bolag presumeras att sätet är platsen för de huvudsakliga intressena. I den reviderade insolvensförordningen anges vidare att ett driftställe är varje verksamhetsplats där en gäldenär annat än tillfälligt bedriver eller under den tremånadersperiod som föregått begäran om inledande av ett huvudinsolvensförfarande har bedrivit, ekonomisk verksamhet med personella och materiella resurser.

Att ovan nämnda definitioner har förtydligats i den reviderade insolvensförordningen anser LO i och för sig vara positivt.

Om en arbetstagare som varit knuten till ett utländskt bolags fasta driftställe i Sverige inte fått ut sin lön och arbetsgivaren kan bedömas vara på obestånd måste ett insolvensförfarande inledas för att arbetstagaren ska kunna göra sin rätt till lönen gällande. Arbetsgivarens huvudsakliga ekonomiska intressen finns normalt i annan medlemsstat, etableringsstaten, där arbetsgivaren har sitt säte. Det presumeras att så är fallet. Om bolaget har säte i annan medlemsstat ska ansökan om ett huvudinsolvensförfarande då ske i denna medlemsstat och ett territoriellt begränsat förfarande kan ske i Sverige till följd av att arbetsgivaren har ett fast driftställe i Sverige. Det är dock inte alltid klart och tydligt att arbetsgivaren har ett fast driftställe i Sverige. En definition av vad som ska anses vara tillfälligt bedriven verksamhet skulle medföra en utökad tydlighet och därmed underlätta hanteringen av insolvensförfarandena. LO kritiserade i sitt yttrande gällande förordning om ändring av förordningen (1992:308) om utländska filialer att det inte definierats vad som skulle anses vara tillfälligt bedriven verksamhet. Samma synpunkter kan göras gällande även avseende definitionen av driftställe.

Det är inte klart vad som avses med tillfälligt bedriven verksamhet vilket kan medföra problem med att veta om det är möjligt att inleda ett insolvensförfarande i Sverige överhuvudtaget.

LO anser därför att vad som anses vara tillfälligt bedriven verksamhet måste definieras.

Det är möjligt, enligt den reviderade insolvensförordningen, att anse att driftstället finns kvar på en plats trots att verksamheten sedan en tid inte längre finns kvar där. Denna så kallade misstanketid ska enligt förordningen vara tre månader som föregått begäran om att inleda ett insolvensförfarande. Av utredningen framgår dock inte varför tiden bestämts till tre månader och vilka överväganden som gjorts i denna del.

Det bör därför enligt LO klargöras varför ovan nämnda tid bestämts till tre månader.

Om arbetstagaren är anställd i ett utländskt bolags filial så kan inte filialen försättas i konkurs utan det är det utländska bolaget som måste försättas i konkurs.

Det förekommer tyvärr i allt större utsträckning att bolag bildas och registreras i andra medlemsstater än Sverige för att därefter endast bedriva verksamhet i Sverige genom en filial. Anledningen till detta är bland annat att det är enklare och billigare att bilda bolag i till exempel i Storbritannien än i Sverige, vilket de fackliga organisationerna erfarit i ett antal fall. Eftersom bolaget har säte i annan medlemsstat presumeras bolaget ha sina huvudsakliga intressen i den medlemsstaten. För att få till stånd ett huvudinsolvensförfarande i Sverige måste därför presumtionen brytas vilket kan kräva omfattande utredning i etableringsstaten och inhämtande av bevisning därifrån, vilket inte är lätt för en arbetstagare att göra. Detta kan medföra att arbetstagaren riskerar sin rätt till lön och andra ersättningar.

Ovanstående omnämns inte i utredningen varför LO vill uppmärksamma utredningen på dessa förhållanden. LO begär därför att det utreds hur ett sådant missbruk ska hanteras.

LO vill även nämna en problematik gällande utländska bolag och krav på föreståndare i Sverige som utredningen inte berör. Utländska bolag som inte omfattas av bestämmelserna om fri förlighet för varor och tjänster i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller motsvarande bestämmelse i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. (filiallagen) bedriva verksamhet i Sverige genom ett avdelningskontor med självständig förvaltning, en så kallad filial.

Filialen ska ledas av en vd till vilken bolaget ska ha utfärdat en fullmakt innefattande en rätt att ta emot en ansökan om stämning för det utländska bolaget och själv eller genom annan svara för detta. Om vd inte är bosatt i Sverige ska det utländska bolaget bemyndiga och till Bolagsverket anmäla en person bosatt i Sverige som kan delges på bolagets vägnar. För utländska bolag inom EES gäller tyvärr inte längre dessa regler. Kravet i filiallagen att utländska näringsidkare ska ha en i Sverige bosatt föreståndare har tyvärr tagits bort. I förordningen (1992:308) om utländska filialer har dessutom ett undantag införts från kravet för utländska företag som är etablerade i annan medlemsstat inom EES-området och som endast tillfälligt bedriver näringsverksamhet i Sverige. LO motsatte sig kraftfullt dessa förändringar i sitt remissyttrande över Ds 2008:75 – Genomförande av tjänstedirektivet. Den kritiken som då framfördes kvarstår alltså.

LO menar att en utländsk näringsidkare ska ha en i Sverige bosatt föreståndare.

Insolvensregister

Enligt den reviderade insolvensförordningen ska medlemsstaterna utforma nationella insolvensregister för att dels förbättra informationen till domstolar och borgenärer, dels förhindra att parallella insolvensförfaranden inleds samtidigt i olika medlemsstater. Registren ska enligt förordningen innehålla viss minsta mängd information. De nationella registren ska kopplas samman genom den europeiska e-juridikportalen och på sätt bli tillgängliga i samtliga medlemsländer. Tidigare har det inte krävts att samtliga insolvensförfaranden måste registreras.

Enligt LOs uppfattning synes registerhanteringen av nu ansvariga myndigheter fungera på ett tillfredsställande sätt och det saknas anledning att förändra detta även om det kan finnas vissa fördelar med att ha ett samlat register, vilka anges i utredningen.

LO delar även utredningens uppfattning att registreringsmyndigheten på samma sätt som idag ska underrättas av den beslutsfattande domstolen eller myndigheten.

Vad gäller vilka uppgifter som ska föras in i registren och när de ska gallras så har LO inte någon annan uppfattning än vad som anförts i utredningen.

Beträffande skuldsaneringsregister och registrering av enskilda som inte bedriver näringsverksamhet kan följande nämnas. Allt fler arbetsgivare, oavsett verksamhet, kräver i större utsträckning att arbetstagare under pågående anställning och framförallt arbetsökande ska uppvisa utdrag ur olika register.

Det är bland annat utdrag ur belastningsregistret, misstankeregistret, utdrag från försäkringskassans register om sjukfrånvaro eller frånvaro för vård av barn. Att en arbetstagare eller en arbetssökande i olika situationer skulle tvingas att lämna ifrån sig dessa uppgifter har utretts vid flera tillfällen, bland annat i SOU 2009:44. LOs inställning har då varit och är alltjämt att det inte är lämpligt att arbetstagaren eller arbetssökanden skulle tvingas lämna ifrån sig uppgifter ur olika register till arbetsgivaren. Införandet av ett skuldsaneringsregister skulle innebära ytterligare ett register som arbetsgivaren kan kräva att en arbetstagare eller arbetssökande lämnar uppgifter ifrån. Detta förhållande kan innebära ett inte önskvärt ingrepp i arbetstagarens eller arbetssökandens integritet.

LO anser att utredningen inte har beaktat detta, vilket måste göras.

Insolvensförfaranden i koncerner

Utredningens uppfattning är att det i kompletteringslagen ska införas en bestämmelse som anger att en begäran om utseende av en samordnare ska handläggas inom ramen för det insolvensärende som pågår vid domstolen. LO är av samma uppfattning.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson
Ordförande LO

Claes-Mikael Jonsson
Jurist LO